UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Parsimonia

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

Oua enim iis, quæ ſemina deſtituerint, perſeueranti cuſtodia tutatur, ad quadrageſimum & quinquageſimum vſque diem, ab iis denique non abſcedit, donec ita coaleſcat ſoboles: vt ab reliquorum piſcium iniuria ſe tueri valeat. *Pier. Valer. lib.* 31. *pag.* 282. *F.*

¶ FABVLA.

De Leone & Homine.

Senex Leo, cum alia docere ſolebat filium ſuum, tum illi præcipere, ne vnquam cum homine congrederetur, ac depugnaret: animal enim illud eſt, inquit, mirificum & inuictum. Leunculus illa quidem audiebat, ſed non tangebant dicta animum. Cum adoleuiſſet & ſentiret vires ſuas conſummatas eſſe, progreditur quodam die, eo animo, cùm homine vt prælium committere vellet. Videtq; in agro coniugatos boues: accedit igitur, & rogat num homines ſint. Illi quidem ſe homines eſſe negant, ſed ab homine impoſitum iugum portare dicunt. Digreſſus ab his equum conſpicatur, cum ſtrato & frenis alligatum ad arborem, ibi ille huic, Tun' homo, inquit, es? Minime ego quidem, inquit equus, ſed homini ſeruio & obtempero. Paulo poſt cernit quendam in ſylua, qui ligna finderet, ad quem accurrens: Homo, inquit, videris eſſe. Ita eſt, inquit ille: pugnabis igitur mecum, inquit. Maxime, inquit ille, ſed quæſo te, diſtrahe prius hanc arborem, cui vides ferrum iſtud impactum. Incutit mox leo vngulas fiſſuræ arboris, & dimouit quidem eatenus, vt cuneus excideret: ſed vis tanta non erat vt arborem diſtraheret. itaque partibus, vt fit, vtrinque redeuntibus, comprehenſis pedibus, Illic hærebat captus Leo. At lignator clamores tollere & de agro vndique vicinos aduocare contra Leonem. Hic verò cum ſe in diſcrimine eſſe animaduerteret, omnibus viribus adhibitis pedes de ligno retraxit, atque ita quidem, vngulas pleraſque inter arborem vt relinqueret: ac reuerſus ad ſuum patrem cum cruentis pedibus: Mi pater, inquit, ſi paruiſſem monitis tuis, vngulas non amiſiſſem.

Fabula hortatur omnes, vt in primis quidem parentibus, ſed & aliis recte monſtrantibus libenter obſequantur atque pareant.

Vide Filius, Liberi.

Parſimonia.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

PArſimonia, Græce φειδώ, όος, ἡ, & φειδωλὸς, οῦ, ὁ, parcus, & φείδομαι, parco dicitur. Eſt autem parſimonia, qua animi honeſti & vtilis cauſa, ne diſpendium faciens, & bona ſua, operum nomine vel facultatum appellata, inutiliter inhoneſteque conſumant, ſed tueantur atque cuſtodiant, prudenter conſiderant. Cuius contrarium eſt luxuria, ſeu luxus, & bonorum dilapidatio, videturque parſimonia differre à frugalitate, quod *parſimonia* eſt quid generalius: *Frugalitas* verò eſt propriè cibi potuq; mentis frugi ac bene compoſitæ moderatio: cuius contrarium voracitas. Cicero tamen frugalitatem dicit plura complecti, ſcilicet fortitudinem, iuſtitiam, prudentiam.

Parſimonia à parſi præterito huius verbi parco, venit. Eſt enim parcere inter alia quæ habet ſignificata, idem quod abſtinere. Virg. *Parce pias ſcelerare manus.* Vnde parcere pecuniæ, abſtinere ab expenſione pecuniæ ſiue parum expendere pecuniam, & parcere labori, id eſt, nihil, vel parum laborare. Hinc, vt diximus, fit parſimonia, quæ pro moderatione ſumptuum & parcitate, hoc eſt, conſeruatione rerum accipitur. Ab eodem verbo venit parcus, qui frugi eſt & ſumptibus parcit; & parcitas, quæ idem eſt quod Parſimonia.

Parſimonia, vel Parcimonia moderatio ſumptuum, parcitas, frugalitas, parcus rerum vſus, vox media quæ in malam partem ſumpta, tenacitatem, illiberalitatem, ſordes, auaritiam denotat, de qua vide etymologicon trilingue Lugduni anno 1607. editum, pag. 568. & 569. in voce *Parcus*. Si in bonam partem ſumas, virtus eſt, qua cauemus ne quod diſpendium vltra modum fiat, & res familiaris (quo ad fieri poteſt) ſine cuiuſquam iniuria conſeruetur, *Chilai*, Hebr. eſt parcus, qui aliquid vehementer appetit, tenax, illiberalis, auarus, *Chiche, taquin, tenant*, Gall. & in ſiniſtram partem ſumitur apud Iſaiam, cap. 32. v. 57. nec alibi occurrit in V. T. Quandoquidem verò parſimonia laudata ſpecies eſt quædam iuſtitiæ diſtributiuæ, hinc fit vt verbum *Chos*, quod ſignificat pepercit conniuendo, miſertus eſt, quo vtitur Dauid Pſalm. 72. v. 13. à parcimonia res pretioſiſſimæ, nempe ſanguinis & vitæ afflictorum ad facultatum conſeruationem translatum etiam fuerit, & parſimonia ſeu frugalitas *Chuſan*, à nonnullis dicta ſit, voce à verbo *Chos* deriuata.

Pleniorem proponamus parſimoniæ definitionem. Eſt virtus quæ res proprias cuſtodit, vtiliter collocat, vitat ſumptus non neceſſarios, emacitatem, luxum, mutuationes, ædificationes, & tamen vbi poſtulat ratio, quantum opus eſt, expendit. Vicina virtus eſt liberalitati, eadem habens extrema. Sicut liberalitas auaritiæ & tenacitati, eodem modo parſimonia profuſionibus & prodigalitati magis oppoſita eſt. Nequeunt enim ad benefaciendum ſuppetere facultates, niſi parſimonia aſſeruentur, vt monet prouerbium, Bon... uaſius bonum facit & ducit bonifacium.

Parſimoniæ partes ex definitione colliguntur. De emacita... gienda occurrit Catonis dictum à Seneca deſcriptum, epiſt. ... non quod opus, ſed quod neceſſe eſt. De mutuationibus ... da eſt Chilonis ſententia, Comitem æris alieni eſſe miſeriam. ... de ædificationibus & domeſticorum ac paraſitorum turba ... chon Græcum, ita conuerſum:

Ædificare domos, & paſcere corpora multa,
Ad paupertatem proximus eſt aditus.

Cauſæ efficientes ſunt mandatum Dei, prudentiam rei dom... cæ honeſtam curam commendantis. Spiritus S. flectens ... pias ad modeſtum victum & cultum. Fines & effectus ſunt, ... Deo obedientiam debitam præſtemus. 2. Noſtras facultates ... ſeruemus & augeamus rationibus iuſtis, ſine praua cupidi... ſiodi dicti memores:

Adde paruum paruo, paruo ſuper adde puſillum:
Fiet & hoc magnum: infelix pelletur egeſtas.

3. vt ad beneficentiam & ſumptus neceſſarios facultates non de... *Plin. Iun. lib. 2. epiſt. ad Cat.* Quod ceſſat ex reditu frugalitate ... pletur, ex qua velut fonte liberalitas noſtra decurrit, quæ ... temperanda eſt, ne nimia profuſione inareſcat.

Pugnantia ſunt, 1. Profuſiones in pompas inanes, veſtes ſ... didas, luxum, ambitioſas ædificationes, conuiuia frequentia, ... centia, ſumptuoſiora, monſtroſa. 2. Nimia tenacitas, ſordes, a... ritia plane ruſtica, turpiſque lucri inſatiabilis cupiditas, 3. Ne... gentia & ignauia in rebus propriis cuſtodiendis, ſuſcipiendis ... tempeſtiuis laboribus.

¶ BIBLICI LOCI.

Parſimonia rebellibus fit inutilis, *Deut.* 28. 42. commendatur ... auget opes, *Prou.* 13. 17. & 27. 25. peccatori conuertitur in damnum ... *Eccl.* 2. 27. piis modeſtam parſimoniam colentibus Deus fa... xime, *Eccl.* 5. *v.* 18. 19. 20. Parſimonia probatur à Chriſto, iubente ... panem noſtrum quotidianum petamus à patre cœleſti, *Matth.* ... mandante diſcipulis ſuis, vt fragmenta panum & piſcium col... *Ioan.* 6. 12. Apoſtoli mandato huic parent & parſimoniam ... *Ioan.* 6. 13. Exempla vitæ Patriarcharum, Prophetarum, Chriſti, Apo... ſtolorum, piorum omnium qui à mundo condito in Eccleſia ... vixerunt, nihil aliud quàm Temperantiam, frugalitatem, ... niam, nobis commendant. Luxus parſimoniæ oppoſitus dam... paſſim. vide *Iſai.* 3. 17. & c. *Luc.* 16. 10. 1. *Pet.* 3. 3. Reliqua vide ... *galitas, Pigritia, Studium, Sufficientia.*

Pulchra res victus tenuitas: documento mihi eſt Elias ... viduam requieſcebat: Ioannes, qui cameli pilis tegebatur ... qui lupinis vnico aſſe emptis alebatur. *Nazianz.* orat. ...

¶ SENTENTIAE POETICAE.

Ouid. 2. Remed.

Non minor eſt virtus, quam quærere, parta tueri,
Caſus ineſt illic, hic erit artis opus.

Ouid. 2. Remed.

Contrahe: de multis grandis aceruus erit.

Claud. 1. Stil.

Plus eſt ſeruaſſe repertum
Quam quæſiſſe decus;

Hor. 1. Epiſt. 12.

Fructibus Agrippæ Siculis, quos colligis Icci,
Si recte frueris, non eſt, vt copia maior
Ab Ioue donari poſſit tibi, tolle querelas?
Pauper enim non eſt, cui rerum ſuppetit vſus.

Lucret. 5.

Diuitiæ grandes homini ſunt, viuere parce,
Æquo animo, neque enim eſt vnquam penuria parui.

Phocylides.

Ἀρχόμενος δὲ πίθου καὶ λήγοντος κορέσασθαι,
Μεσσόθι φείδεσθαι· δειλὴ δ' ἐνὶ πυθμένι φειδώ.
Incipiente autem dolio, & finiente ſatiare:
Sed in medio parſimonia vtere: grauis in fundo parſimonia.

Lucianus.

Ὡς τεθνηξόμενος τῶν σῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυε,
Ὡς δὲ βιωσόμενος, φείδεο σῶν κτεάνων.
Ἐστι δ' ἀνὴρ σοφὸς οὗτος, ὃς ἄμφω ταῦτα νοήσας,
Φειδοῖ καὶ δαπάνῃ μέτρον ἐφαρμόσατο.
Tanquam moriturus tuis bonis fruere:
Tanquam autem victurus parce tuis poſſeſſionibus.
Eſt autem vir ſapiens hic, qui ambo hæc cognoſcens,
Parſimoniæ & ſumptui menſuram aptauit.

Thomas Morus ita reddidit verſibus elegiacis.

Vtere diuitiis tanquam moriturus, & idem
Tanquam victurus parcito diuitiis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

...rcere diuitijs qui tempore nouit & vti,
...lle modum ſeruans inter vtrumque ſapit.

¶ Apophthegmata.

...ntis ſententia vulgo celebratur: Non tam graue eſſe bo...cipere, quam acceptis priuari. *Stob. ſerm.* 13.

...henes dicere ſolebat, plurimos hominum parare quidem ...bene conſulendo, nihilque contemnendo: ſed non iiſdem ...pſas conſeruari poſſe. *Stob. eod. ſerm.*

...guſtus Cæſar deridere ſolebat Alexandri Macedonis dictum, ...m ſodales ſuos frequenter dictitabat, nihil ſibi à Philippo ...inqui quod ageret: Nec quidem immerito deriſit adole...tiam, qui non contentus erat regionibus à patre ſuba...ctis, quoq; bello plures ſibi parare ſtudebat: ignorans præ...curam eo referendam eſſe, non vt multa poſſideamus, ſed ...parta tueamur. Non minor enim (vt ille ait) virtus eſt, quam ...parta tueri. *Plut. in Rom. apoph.*

...rates Æſchinem, qui premebatur inopia, ſolebat admonere, ...ſumeret mutuum, ſiue vſuram παρὰ ἑαυτοῦ δανείζεσθαι ...modum, ſibiipſi ſubtrahendo cibaria, iuxta illud, *Magnum ...parſimonia.* Expeditiſſima ratio eſt augendi cenſum, de...ſumptibus. *Eraſm. 3 apoph.*

...mocritus, qui parci præter modum ſunt, inſtar apicularum, ...perantur, tanquam perpetuo victuri. *Stob.*

...Parſimoniam & eſuriem bonam eſſe dicebat: ſuo autem ...ſumptus etiam. Porro (inquit) vir bonus hæc diſcernet.

...Stolidos parcorum filios, vbi quid à patria illa conſuetu...& exquiſita deciderint, perire dicebat: non ſecus quam ...gladios ſaltant, ſi vel ſemel aberrauerint in vnico gladio, ...nti debebant, intereunt. *Stob. ſerm.* 16.

...Vitam nimis parcam & ſine feſtiuitatibus, longam viam ſi...orijs eſſe dicebat. *eod. ſerm.*

...muſicus interrogatus, quinam eſſent in Pamphylia ...? Phaſelitæ, inquit: ſed addebat, in toto orbe miſerrimos ...Vtraque gens eſt in Pamphylia, Phaſelitarum ſordes ...notatæ ſunt, Phaſelitarum ſacrificium: quod ſalſis piſci...ficarent. Bis miſeros dixit parcos.

...ander, cum hyeme frigidoque cœlo apud amicum quen...exciperetur, videretque foculum exiguum, & ignis ...: At ligna, inquit, inferte, aut thus. Subnotans conuiuato...ſuis parcere, perinde quaſi thus eſſet, ſimul ſatis eſſe ignis ...ſuffitum diis, at parum ad depellendum frigus. *Plut.*

...parasitus, quum Lyſimachus rex veſti ipſius curaſſet affi...ſcorpium ligneum, aut (vt Plutarchus ait) rubetam, pul...latum vero, perturbatus reſiliit. Ridentibus omnibus, ...ſenſit: Et ego, inquit, te viciſſim terrebo, Rex. Quum ille ...? Da mihi, inquit, talentum: exprobrans Regi ſordes & ...tiam. *Eraſ. lib. 8. apoph.*

...thena. Quum quidam vini paulum infudiſſet in pſycte...(id eſt, vaſculi genus refrigerando vino paratum) diceretque ...ſedecim annorum eſt. Puſillum eſt, inquit, pro tot an...tate. *Hoc ipſum aſcribitur Phrynæ. Eraſm. lib. 6. apoph.*

...ymus. Seruus quidam ab hero Chio negotiatore profuge...cur fugiſſet? Quoniam, inquit, quum adſint bona, ma...Solet enim herus ille vinum muſtum primæque ſuauita...ere, ipſe interim non bibens niſi ſubacidum ac vapeſcens. ...*apoph. ex Plutarch.*

...ritus multos diuites non dominos rerum ſuarum, ſed tu...eſſe dicebat. *Stob. ſerm. de parcitate.*

...hius, Virum, qui magnas opes reconditas habuerit, nec aliam ..., quam vt reponat, conquirentem, quo ſemper aliquid ...bus addat, & ſi locupletem, nihil tamen neque ſui, neque ...vtilitatis gratia inſumentem, haudquaquam diuitem eſſe ..., ſed parandis natum, qui ſæpenumero ſibi labores creet, & ...ad ſe pertinentes augeat. *Idem, ibid.*

Idem, Vir cui magnæ ſunt opes reconditæ, quibus pro ſuo arbi...d res neceſſarias vti non audeat; ſimilis eſt ærario quæſitori pu...thesaurum ſuum eſſe perſuaſo. Quantum enim ad opinio..., eo quo vterque diues eſt. Vſum verò diuitiarum, qui pro...eſt poſſidenti, non hic magis quam ille habet. *ibid.*

¶ Similitudines.

...cratis, Hominis pecuniæ amantis & tenacis diuitiæ, quemad...dum ſol poſt occaſum, neminem viuentium exhilarant. *Stob. ...de parcitate.*

Idem, Pecuniam amantium & tenacium vita ſimilis eſt funerali ...uiuio. Omnia enim cum habeat, hominem qui præſentibus li...raliter fruatur non habet. *ibid.*

Theopompi. Quemadmodum apiculæ per totam æſtatem floſcu...inſultantes mel colligunt, non reddunt autem ſua ſponte ad v...hominibus: Ita homo tenax vndiq; corradit omnia, tanquam ...perpetuo victurus, nec dat, niſi coactus quodammodo. *apud Sto...baeum.*

Stobæi. Quemadmodum qui inter gladios ſaltant, ſi vel ſemel aberrauerunt in vnico gladio, vbi pedibus niti debebant, intereunt: (eſt verò difficillimum, ne in vno quidem aberrare, cum ſola pedum anguſta veſtigia relinquantur:) Sic ſtolidi parcorum filii, vbi quid à patria conſuetudine exquiſita illa & tenaci deciderint, perire ſolent. *Serm.* 14.

Plut. Vt in conuiuiis temperamus ab appoſitis cibis, quo locus ſit lauticiis, quas expectamus: Ita quotidiana parſimonia præmuniendi ſumus. *In Moral.*

Plato vetat aquam à vicinis petere, niſi prius domi foderis vſque ad terram, quam ceramitidem vocant, repererisque non eſſe ſpem venæ: Ita prius excutiendum, vt parſimonia, aliave via tibi ſuppedites, priuſquam à menſariis pecuniam mutuam petas. *In Moralib.*

Templum Epheſiæ Dianæ tutos reddebat obæratos à creditoribus. At multo magis frugalitas & parſimonia præbet aſylum. *In Moralibus.*

¶ Adagia.

Tribus minis inſumptis, duodecim imputat. τρεῖς μνᾶς ἀναλώσας, λογίσασθαι δώδεκα.

Quadrabit in eos, qui non niſi compendij ſui gratia colunt amicos, & pro quouis exiguo officio multum beneficiorum expectant.

Vulgo item aiunt: *Pileum donat, vt pallium recipiat.*

Er wirfft ein Wurſt nach einer Seiten Speck.

Cumini ſector. *Ariſtot.*

Impendio parcus ac ſordidus, olim prouerbio κυμινοπρίστης. *Id eſt: Cumini ſector dicebatur.* Ein küß den Pfenning.

Ficus diuidere. σῦκα μερίζειν.

Vnde licebit & cognomen fingere. συκοπρίστης. *Martialis.*

Quadraginta ſecat, qui dicit. σῦκα μέριζε.

Sordidum ac parcum ſignificans etiamſi ditiſſimum.

Nullus emptor difficilis, bonum emit obſonium. οὐδεὶς δυσώνης χεῖρον ὀψωνεῖ κρέας. *Iul. Poll.*

Conueniet in hos, qui paululo labore conantur egregias aſſequi literas. Wie Gelt, ſo Wahr.

E Patroclis domo venit. ἐκ Πατροκλέους.

In ſordidos. Sumptum à moribus Patroclis, cuiuſdam Athenienſis, prædiuitis quidem, verum impendio parci ſordidiq;.

Cochleæ vita. κοχλίου βίος. *Plut.*

De ijs, qui parce paruoq; viuunt, aut contracti à negotijs, luceq; forenſi ſemoti.

Ex phelleo venire. ἐκ φελλέως ἐλθεῖν.

Dicebantur, qui ex humili fortuna aſperaq; vita ad dignitatem emerſiſſent.

In ventrem inſilire. εἰς τὴν γαστέρα ἐνάλλεσθαι.

Id eſt: In ventrem irrumpere, dicitur, qui curam omnium ad cibum ac potum confert.

Cradophagus, κραδοφάγος.

Ruſticum ac ſordidum veteres κραδοφάγον, *per iocum appellabant, quaſi* κραδαιοφάγον. *Nam* κράδαι *vocabant arboris fici folia. Idem dicebantur* φελλανοφάγοι, *quaſi priſco more glandibus viuentes.*

Τρυγόβιοι

Homines ſordidos ac parcos, olim popularis iocus τρυγοβίους *appellabat, quaſi fece victitantes. Qui ſplendidiores ſunt, vbi ventum eſt ad fecem, aperiunt aliud vas.*

Luto lutulentior.

Auaros, quæſtusq; ſupra modum auidos, impuros ac ſordidos dicimus.

Pediculi Platonis. οἱ Πλάτωνος φθεῖρες.

Myronianus nullum indicat vſum prouerbij: ſuſpicari tamen licet dictum in ſordidos, quod philoſophi non nimium indulgeant vitoribus externis, dum circa mentis cultum toti ſunt occupati.

Macilentior Leotrephide. λεπτότερος Λεωτρεφίδου καὶ Θαυμαντίδος.

Congruet in homines exules ac prætenues. Iucundius erit, ſi transferatur ad inopiam ingenij, aut dictionem aridam, ieiunam & exſanguem.

Immunem venire. ἀσύμβολον χεῖρα προσβάλλειν.

Immunem Latini vocant, quem ἀσύμβολον *Græci, nempe eum qui nihil confert ad conuiuium. Terent.*

Tene aſymbolum venire inunctum atque lautum è balneis?

Laſpana viuere.

Lepide dixeris in eos, qui perparce nimiumq; tenuiter viuunt.

Nihil de vitello. μοσχίου οὐδείς μοι δίδωσι.

Quadrabit in eos qui impertiant deteriora, meliora ſibi ſeruātes.

Rore paſcitur. δρόσον σιτίζεται, ὥσπερ ὁ τέττιξ.

De victu pertenui nimiumq; parco.

Er lebt deß Luffts/wie der Stör.

Victitant ſucco ſuo. *Plaut.*

In paraſitos, qui, ſi quando cœna contingit lautior, ingurgitant ſeſe, rurſus vbi nulla arridet ſpes cœnatica, coguntur q; οἰκόσιτοι, *viuere, fortiter ferunt inediam & in conuiuio ſpem durant.*

Philippide tenuius. ἰσχνότερον Φιλιππίδου. Vel Πεφιλιππίσθαι.

Accommodabitur non inuenuſte ad orationem ieiunam, aut diſputationem otioſæ ſubtilitatis.

Monophagi. Μονοφάγοι. *Eudemus.*

Dici poterunt ſordidi, & inhoſpitales, qui neminem inuitant ad conuiuium. Die auß der Fauſt eſſen.

Patroclo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Patroclo ſordidior. Πατροκλέους φειδωλότερος.

In diuitem quidem, ſed oppido quam ſordidum ac parcum.

Nephalium ſacrum. Νηφάλιος θυσία.

De conuiuio abſtemio non inepte dicetur, aut de conuiuio vehementer frugali ſobrioq́;.

Caninum prandium.

Dicebatur abſtemium, & in quo nullum vinum biberetur, propterea quod canes à vino abhorrent. Ein Hundszech.

Cereri ſacrificant.

Quemadmodum Græci dicunt ἑστίᾳ θύουσιν. Id eſt, Lari ſacrificant: ita Plautus propemodum indicat apud Latinos dici ſolere, Cereri ſacrificant, ſi quando in conuiuio vinum deeſſet, propterea quod in huius ſacris nefas eſſet inferre vinum.

Bos Cyprius. Κύπριος βοῦς.

In brutum ac ſtolidum iaci ſolitum, propterea, quod Cyprij boues magis bruti ferantur, quippe qui ſtercore humano paſcantur.

Cyprio boui merendam.

Quoties conuiua ſordidus & inſipidus ſordido atque inſipido accipitur conuiuio Feſtiuius erit, ſi ad res animi deflectatur, vt ſi quis apud ſpurcos ſpurce loquatur, apud indoctos indocte.

Tolle tolle mazam quam ocyſſime ſcarabeo. αἶρ' αἶρε μᾶζαν ὡς τάχιστα κανθάρῳ. *Ariſt.*

Id vſurpare licebit, quoties ſordidus cibus immundo conuiuæ apponitur.

Pſyrice facta.

Pſyra inſula quapiam cum eſſet & perpuſilla & ignobilis in contemptus vilitatis prouerbium abijt, vt quæ ſordide parumq́; magnifice fierent, Pſyrice facta dicerentur.

Paruo emptas carnes. τὸ εὔωνον κρέας οἱ κύνες ἐσθίουσιν.

Quidam putria emunt opſonia, ne pluſculum inſumant nummorum. Ea quum nullus attingit, canibus edenda ſeruantur.

Pſyra Bacchum. Ψύρα τὸν Διόνυσον.

Dictitatum adagium, vbi vinum appoſitum in conuiuio nemo guſtat, aut de ſordido apparatu.

Tenuiter diducis. λεπτὰ ξαίνεις. *Suidas.*

De ijs, qui pauperum more tenuiter victitant.

Sacrum ſine fumo. ἄκαπνος θυσία. *Lucian.*

De nimium tenui conuiuio, & in quo nihil cocti obſonij apponitur.

Nephalia ligna. Νηφάλια ξύλα.

Dici poſſe videtur in abſtemios, & ab omni voluptate procul alienos.

Carica victima. Καρικὸν θῦμα.

De macilenta hoſtia, minimeq́; eſculenta dicebatur. Non inconcinne torquebitur ad cibum appoſitum, inſipidum, & quem nemo velit attingere.

Phaſelitarum ſacrificium. Φασηλιτῶν θῦμα. *Zenodot.*

Sordidum ac tenuem ſumptum hoc adagio ſignificant.

In ſinu manum habere. ὑπὸ κόλπου χεῖρας ἔχειν.

In ſinu manum habere, nominauit Theocritus tenaces & ad largiendum pigros.

Lari ſacrificant. Ἑστίᾳ θύουσιν.

In tenaces dicitur, qui de ſuis nemini quicquam impertiant: aut in copiunas edaces, qui nihil de appoſitis epulis mittunt amicis, neq; quicquam faciunt reliquum.

Es gibt alles gern an jhm/außgenommen die Händ.

Er iſt ſeines Guts ſo milt. als S. Leonhard ſeines Eyſens/der gibt keinem/man ſtehle es jhm dann.

Er iſt koſtfrey/wie Pfaff Mangolt / der aß die Eyer / vnd gab die Schalen zu Allmoſen.

Ῥυποκόνδυλος.

Græci prouerbiali conuitio ſordidos & impendio parcos ῥυποκονδύλους appellabant, ducto cognomine ab ijs, quibus ſordes in vnguibus reſident. Nam ῥύπος proprie res ſordidas ſignificat.

Canens vitæ palmum ad anethum. ᾄδων τὴν σπιθαμὴν τοῦ βίου πρὸς ἄνηθον.

De parco dictum, qui tenui re leniculaq; tranſigit vitam, atque interim exiſtimat ſe laute viuere.

Tantali pœnæ. Ταντάλειοι τιμωρίαι.

De ijs dicendum, quibus adſunt quidem bona, verum his frui negatum eſt.

Conuiua non conuiua.

In eum, qui accumbit quidem in conuiuio, verum ſpectator duntaxat eorum, quæ apponuntur quadrabit illud Homeri:

> Κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος.
>
> *Incœnatus, & impaſtus potuq́; ciboq́;*
>
> *Accubuit.*

Sacra nihil ſunt, præter malas & cornua. τὰ θύματα οὐδέν ἐστιν, πλὴν γένεια καὶ κέρατα.

De macilentis. Trahetur non inconcinniter ad cibum minime eſculentum.

¶ FABVLA.

Fama eſt, quod cum vidiſſet quidam alterum argenti multum ferre, rogauerit eum vt ſibi mutuo daret, cum fœnore reddendum. Ille verò noluit, vt qui nulli fideret, iuuaretque neminem. Itaque quodam in loco argentum recondit, quod alius cum animaduertiſſet, ſuffuratus eſt. Reuerſus ille poſtea, qui pecuniam abſconderat, nihil inuenit: vnde magno dolore motus eſt ob calamitatem tum alias, tum quia roganti non mutuo dederat pecuniam, quidem ei ſalua manſiſſet, & inſuper attuliſſet lucrum. Cum diſſet in virum cui mutuare prius noluerat, infortunium ploraut, vtpote qui peccaſſet: & pœnitere ſe dixit quod ... ſecutus, ſed ingratus fuiſſet, & prorſus ei argentum omne ... Ille autem bono animo ipſum eſſe iuſſit, atque exiſtimare eodem in loco à ſe fuiſſe depoſitum, Omnino enim, ... bas quidem argentum, eo vtebaris. Quamobrem etiam ... putaueris te vlla re priuari. Illud etenim quo quis nec ... rus eſt, nihil ſiue præſens ſis, ſiue abſens, magis ... Nam cum Deus alicui non perfecte bona largiri ... pecuniarum copia, bonæ mentis facit inopem: atque ... tero vtriſque priuat. *Antiphon. apud Stob. ſerm. 16. de parſimonia.*

Vide Auaritia, Frugalitas, Luxus.

Paruus, Paruulus.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

PAruus, exiguus, non magnus, minor natu: ... verbo *katan*, paruus fuit, minor fuit. De qualitate & quantitate dicitur. Hinc fortaſſe τέκνον filiolus.

¶ BIBLICI LOCI.

Parui dicti fideles, non ætatis, ſed ταπεινοφροσύνης ratione, Matth. 18.6. parui per conceſſionem Apoſtoli à Chriſto dicti homines ... mirum coram mundo viles & abiecti, 10.42. Paruulus ... pro quopiam ita ſe demittente, vt puerum decet, 18.5. ... mine omnes pii continentur, v.10. Paruuli in Chriſto, 1. Cor. 3.1. ... uulis legendum Deuteronomium, *Deut.* 31.12.

¶ PATRVM SENTENTIÆ.

Sapientibus & prudentibus irridendis, arrogantibus ... dibus, vere autem tumentibus, Chriſtus oppoſuit ... non prudentes, ſed paruulos, qui ſunt paruuli? humiles. *Aug. de Verb. dom. ſerm.* 8.

Simeon portabat à quo portabatur. Quantus ... magnus! quam paruus factus erat! Paruus factus, ... bat. Quid eſt paruos quærebat? Non ſuperbos, ſed humiles ... bat. *Idem ſerm. 20. de tempore.*

Cum Dominus id à nobis expoſcit, vt ad puerorum ... nem accedamus, non id exigit vt redeamus ad infantiam ... modum ipſe, Nicodemi inſtar, exiſtimas: verum vt ... abnegemus, ſicque nos comparemus, vt puerilis in nobis ... tas inſit. Atque hoc, per ea quæ dixit, oſtendit. Non enim ... paruuli efficiamini: ſed, ſicut paruuli nimirum ... ſione, rei imitationem declarans. *Iſid. Peluſiota lib. ... epiſt. ...*

Paulus nos admonet, ne ſenſibus pueri efficiamur, ſed ... paruuli ſimus, ſenſibus autem perfecti. Neque enim ... improbitatem abſtergamus, atq; ad puritatem & caſtitatem ... ieſcamus, vt aut mentis perfectionem aſſequamur, ... perfectum atque operarium inconfuſibilem ſubuehamur. ... *epiſt.* 442.

Paruulus in oculis ſatis eſt, qui in eo quod ſemetipſum ... rat, imparem ſe alienis meritis penſat. Nam quaſi ... cit, quiſquis ſe ſuper aliena merita elatione cogitationis ... *Greg. in Iobum in lib. 34. cap. 14.*

Paruulus datus eſt paruulis, vt magnus detur magnis, & qui ... iuſtificat paruulus magnificet poſtmodum & glorificet magnus ... glorioſus. *Bern. in vigil. natal. dom. ſerm. 4.*

Diſcite à me (inquit Chriſtus) quia mitis ſum & humilis corde. Gemina paruitas, humilitas & manſuetudo. Illa interior, ... rior paruitas, vtraque tamen non parua virtus eſt, ... unlus ille tam magnus, vnicum magiſterium profitetur. *Idem ſermon. 2. in purific. B. Mariæ.*

¶ POETARVM DICTA.

Hor. 2. Carm. 16.

Viuitur paruo bene, cui paternum
Splendet in menſa tenui ſalinum.
Nec leues ſomnos timor, aut Cupido
Sordidus aufert.

Idem 3. Carm. 24.

Campeſtres melius Scythæ,
Quorum plauſtra vagas rite trahunt domos,
Viuunt & rigidi Getæ:
Immetata quibus iugera liberas
Fruges, & Cererem ferunt.
Nec cultura placet longior annua:
Defunctumq́; laboribus
Aequali recreat ſorte vicarius.